

Cam 3: Tyfu ein cynhwysion ein hunain

Amcanion dysgu

- I dyfu llysiau o hadau
- I blotio graff llinell

Trosolwg o'r cam

Yn y cam hwn, mae'r plant yn adolygu eu dysgu ar ofynion planhigion ar gyfer bywyd a thwf ac yn plannu eu hadau llysiau eu hunain. Mae'r gweithgareddau sy'n weddill yn yr adran hon yn cael eu cwblhau dros gyfres o wythnosau i ganiatáu amser i'r planhigion dyfu. Wrth i'r planhigion dyfu, mae cyfleoedd Mathemateg gydag ystyr yn cael eu cynllunio pan fydd y plant yn mesur uchder eu planhigion yn rheolaidd ac yn defnyddio'r data i blotio graff llinell. Mae rhoi'r cyfrifoldeb i'r plant am ofalu am eu cnydau eu hunain yn darparu cyfleoedd iddynt brofi heriau ffermwyr a pherchnogion busnes mewn ffordd syml iawn. Er enghraifft, os na fydd y cnydau'n tyfu, ni fydd ganddyn nhw ddigon o gynhwysion i wneud eu cynhyrchion a fydd yn eu gadael heb ddim i'w werthu.

Defnyddiau sydd eu hangen

- Potiau planhigion bach/potiau iogwrt x 30 (wedi'u labelu ar gyfer pob plentyn)
- Hadau llysiau e.e. tomato
- Compost
- Silindrau mesur
- Pren mesur
- Papur graff neu dempled graff llinell

Nodiadau cyflwyno

Sleid 2 a 3: Beth sydd ei angen ar blanhigion?	<ul style="list-style-type: none">• Defnyddiwch gwestiynu i adolygu gofynion planhigion ar gyfer bywyd a thwf (a addysgwyd yn flaenorol ym Mlwyddyn 3).
Sleid 4: Fferm foron	<ul style="list-style-type: none">• Rhannwch y fideo Science Farm Carrot Diary o https://education.nfonline.com/ScienceFarm i ddangos yr amodau sydd eu hangen er mwyn i foron dyfu yn y DU.
Sleid 5: Cymhwyso dysgu	<ul style="list-style-type: none">• Modelwch sut i blannu hadau ac eglurwch fod planhigyn newydd ym mhob un yn aros i egino.• Gan ddefnyddio adolygiad heddiw, trafodwch y lle gorau yn yr ystafell ddosbarth i gadw'r planhigion i'w helpu i dyfu.

<p>Sleid 6: Mathemateg gydag ystyr</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Penderfynwch ar fesuriad safonol o ddŵr y dylai'r plant fod yn gyfrifol am ei roi i'w planhigyn bob dydd. • Modelwch sut i fesur dŵr yn gywir. • Gweithgaredd ymarferol: Plannu hadau <ul style="list-style-type: none"> – Gofynnwch i'r plant blannu eu hadau mewn potiau bach wedi'u labelu. – Arweiniwch drafodaeth am y dewis o ddefnydd pot a pha rai fyddai'n well i'r amgylchedd.
<p>Sleid 7: Meithrin ein cnydau</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Arweiniwch drafodaeth am sut y byddwn yn monitro iechyd a thwff ein planhigion a phwysigrwydd ffermwyr, fel perchnogion busnes, yn gwneud hyn. • Fe allech chi greu darn treigl amser o hadau'r plant yn cwblhau eu cylchoedd bywyd gan ddefnyddio ap iPad 'iMotion HD'. Gellid sefydlu'r ddyfais (wedi'i chysylltu â phŵer) i dynnu lluniau yn rheolaidd e.e. bob awr a'i wneud yn fideo treigl amser. • Gweithgaredd ymarferol: Mesur uchder planhigion <ul style="list-style-type: none"> – Ar ôl i'r hadau egino, modelwch sut i fesur yn gywir gan ddefnyddio pren mesur i fesur uchder eu planhigion. – Wrth i'w planhigion dyfu, gofynnwch i'r plant fesur uchder eu planhigion yn rheolaidd a chofnodi'r data mewn tabl. – Atgoffwch y plant i benderfynu a ddylid mesur mewn cm neu mm ac i ddefnyddio un uned fesur yn gyson.
<p>Sleid 8: Adolygu graff llinell</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Adolygu dysgu blaenorol trwy ofyn i'r plant ysgrifennu rhestr o awgrymiadau da ar gyfer llunio graffiau llinell. Gellid cwblhau hwn fel gweithgaredd blwch siocled: mae gan bob plentyn ddarn plaen o bapur y mae'n ei blygu'n 6 segment. Maen nhw'n llenwi un o'r segmentau gyda syniad eu hunain ac yna'n cerdded o amgylch yr ystafell i gasglu atebion gan eu cyfoedion nes bod y segmentau sy'n weddill yn llawn a bod ganddyn nhw 6 awgrym gwahanol ar gyfer llunio graffiau llinell.
<p>Sleidiau 9-11: Lluniadu graff llinell</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Defnyddiwch y PowerPoint i adolygu sut i dynnu graffiau llinell a mynd i'r afael ag unrhyw gamdybiaethau. • Ar ôl i ddigon o bwyntiau data gael eu casglu, gofynnwch i'r plant blotio graff llinell i arddangos tyfiant uchder eu planhigyn dros amser. • Fel arall, gallai'r plant gasglu eu data uchder planhigion gan ddefnyddio ffurflen Microsoft neu Google. Bydd hyn yn bwydo i daenlen yn awtomatig y gellir creu graff llinell ohoni.
<p>Sleid 12: Darllenwch graff llinell</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ymarfer darllen graffiau llinell trwy ofyn i'r plant gyfnewid graffiau gyda phartner ac ateb cyfres o gwestiynau sy'n cael eu harddangos ar PowerPoint (mae cwestiynau gwyrdd wedi'u cynllunio i annog rhesymu). • Gallech ymestyn y dasg hon trwy ofyn i'r plant lunio cwestiynau ychwanegol i'w cyfoedion eu hateb.
<p>Sleid 13: Adolygu trosi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Adolygu trosi rhwng centimetrau, milimetrau a metrau trwy ofyn y cwestiynau ar y PowerPoint.

Estyniad

Fe allech chi herio gwahanol grwpiau o blant i dyfu llysiâu tymhorol gwahanol. Byddai hyn yn galluogi'r plant i blotio graffiau llinell i gymharu uchder gwahanol fathau o blanhigion ar gyfnodau cytunedig. Os yw amser yn caniatáu, efallai yr hoffech chi ddod â'r cam hwn o'r prosiect i ben trwy ddarllen 'How Groundhog's Garden Grew' gan Lynne Cherry i'r dosbarth

Dolenni i'r Cwricwlwm Cenedlaethol

Pwnc	Testun	Amcan
Gwyddoniaeth	Pethau byw a'u cynefinoedd Nodiadau ac arweiniad	<ul style="list-style-type: none">Disgrifiwch broses bywyd atgenhedlu mewn rhai planhigion ac anifeiliaidDylai disgyblion ddarganfod am wahanol fathau o atgenhedlu, gan gynnwys atgenhedlu rhywiol ac anrhywiol mewn planhigion
Mathemateg	Mesur	<ul style="list-style-type: none">Trosi rhwng gwahanol unedau o fesur metrig [er enghraifft, cilomedr a metr; centimetr a metr; centimetr a milimetr; gram a chilogram; litr a mililitr]Defnyddiwch bob un o'r pedwar gweithrediad i ddatrys problemau sy'n cynnwys mesur [er enghraifft, hyd, mäs, cyfaint, arian] gan ddefnyddio nodiant degol, gan gynnwys graddio
	Ystadegau	<ul style="list-style-type: none">Datrys problemau cymhariaeth, swm a gwahaniaeth gan ddefnyddio gwybodaeth a gyflwynir mewn graff llinell
Cyfrifiadureg		<ul style="list-style-type: none">Dewis, defnyddio a chyfuno amrywiaeth o feddalwedd (gan gynnwys gwasanaethau rhynggrwyd) ar ystod o ddyfeisiau digidol i ddylunio a chreu ystod o raglenni, systemau a chynnwys sy'n cyflawni nodau penodol, gan gynnwys casglu, dadansoddi, gwerthuso a chyflwyno data a gwybodaeth